

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2022-01013

Beslut

DATUM: 2022-09-08
AVDELNING: AFS/STA
HANDLÄGGARE: AFS/RÄT
HANTERINGSKLASS: Ö P P E N

Framställning till riksdagen om medgivande för Riksbanken att ingå avtal om lån till Internationella valutafonden (IMF)

Förslag till direktionens beslut

Direktionen beslutar att

- anta förslaget till framställning till riksdagen, om medgivande för Riksbanken ingå avtal om kredit till Internationella valutafonden (IMF) enligt bilaga Framställningen till riksdagen 2021/22:RB3,
- överlämna framställningen till riksdagen, samt
- ge riksbankschefen i uppdrag att för Riksbankens räkning underteckna kreditavtal, förutsatt att budgetmedel anslås till Resilience and Sustainability Trust (RST) och om Sverige bidrar till RST som helhet.

Ärendet

I samband med tilldelningen av särskilda dragningsrätter (SDR) under sommaren 2021 presenterade IMF olika alternativ för hur ekonomiskt starka länder kan låna ut SDR till ekonomiskt sårbara länder. Långgivare uppmanades bland annat att ge lån i SDR till IMF:s befintliga fond för låginkomstländer Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT) och den planerade RST-fonden. Riksbankens direktion har diskuterat möjligheterna för Riksbanken att delta genom att låna ut SDR, och det bedöms vara ett fördelaktigt alternativ, jämfört med att som tidigare ge lån USD. Förslaget är att lånen som beskrivs nedan ska ges i SDR samt att Riksbanken ska lämna en framställning till Riksdagen.

Direktionen har getts möjlighet att delge sina synpunkter på avstämningsmöten den 1 juli och 23 augusti 2022.

Lån till IMF:s fond för utlåning till låginkomstländer, PRGT

Stefan Ingves har i egenskap av Sveriges guvernör i IMF tagit emot en förfrågan från IMF:s chef Kristalina Georgieva om att låna ut ytterligare 150 miljoner SDR (motsvarande 2 miljarder SEK) till IMF:s fond för utlåning till låginkomstländer, Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT). Direktionen har tidigare beslutat att Riksbanken ska ge en positiv indikation om lånet till PRGT men att Riksbanken måste inhämta riksdagens medgivande (beslut den 6 oktober 2021, protokoll nr 28) och behöver nu fatta ett beslut om framställning till riksdagen.

IMF förutser att utlåning från PRGT under perioden 2022-2024 kommer att uppgå till 3 miljarder SDR (42 miljarder SEK) per år, vilket är ungefär 2,5 gånger så högt som det historiska genomsnittet. IMF önskar att totalt få 12,6 miljarder SDR (175 miljarder SEK) i ytterligare låneresurser, samt 2,8 miljarder SDR (39 miljarder SEK) i subventionsresurser. Ett flertal länder har lovat att bidra med antingen subventions- eller låneresurser under den senaste mobiliseringskampanjen, bland annat Tyskland, Storbritannien, Kanada, Frankrike, Spanien, Italien och Litauen (se annex för länders utlovade lånebidrag under nuvarande resursmobiliseringsomgång). Ett ytterligare lån på 150 miljoner SDR (2 miljarder SEK) från Riksbanken till PRGT framstår som en rimlig bördefördelning i sammanhanget, och likaså en viljeyttring om att Sverige fortfarande vill vara med och bidra till fonden.

Lån till IMF:s fond för hållbar utveckling, RST

Stefan Ingves har också mottagit ett brev från IMF:s chef Kristalina Georgieva med förfrågan om bidrag till Resilience and Sustainability Trust (RST). Bakgrunden är att IMF:s styrelse den 13 april 2022 beslutade att inrätta RST-fonden, som ska finansiera långsiktiga strukturella reformer med ett fokus på klimatomställning och pandemiberedskap. IMF avser att operationalisera fonden i oktober 2022 och ber om ett totalt bidrag om 33 miljarder SDR (460 miljarder SEK), fördelat mellan 35 länder. IMF har i brevet föreslagit att varje land bidrar med 15-20 procent av 2021 års SDR-allokering, vilket skulle innebära en rimlig bördefördelning i relation till respektives lands ägarandel i IMF.

Direktionen gavs på ett avstämningsmöte (den 27 september 2021) möjlighet att lämna synpunkter på ett eventuellt deltagande i RST och medskick till IMF:s styrelsediskussion. Under våren 2022 har Sverige tillsammans med den nordisk-baltiska valkretsen engagerat sig för att säkerställa att dessa synpunkter tas omhand: att den nya fonden utformas på ett sätt som bidrar med mervärde för IMF:s medlemsländer samt värnar om långivares resurser genom ett gediget kreditriskhanteringsramverk och konditionalitet. Sverige har under diskussionerna understrukt vikten av villkor och att lånet bör ha en katalyserande effekt genom att skapa förutsättningar för privata investeringar.

Utlåning under RST syftar till att adressera de strukturella utmaningar som på sikt kan utgöra risker för den makroekonomiska stabiliteten. Fonden avser att erbjuda finansiellt hållbar och långsiktig utlåning till låginkomstländer och ekonomiskt svaga medelinkomstländer. Med hjälp av RST-lån ska IMF:s låntagare finansiera långsiktiga strukturella reformer med ett fokus på klimatomställning och pandemiberedskap, exempelvis genom finanspolitiska åtgärder och kapacitetsutveckling.

Finansiering till RST bygger på tre olika delar¹, både i form av bidrag, avsättning och låneresurser. För att Sverige ska få delta i RST krävs både lån och avsättning från Riksbanken samt bidrag från regeringen. Riksbankens deltagande i finansieringen av RST är därför beroende av att budgetmedel till RST anslås, motsvarande två procent av Riksbankens lån till RST. Tjänstemän på Riksbanken och i regeringskansliet är preliminärt överens om att ett RST-lån från Riksbanken i storleken om 637 miljoner SDR (9 miljarder SEK) vore lämpligt, givet Sveriges andel i IMF och totalsumman som IMF efterfrågat för att sjösätta fonden.

Överväganden

Enligt 7 kap. 4 § fjärde stycket lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) får Riksbanken, efter medgivande av riksdagen, delta i finansiering inom ramen för IMF:s verksamhet.

Med hänsyn till IMF:s centrala roll i det globala finansiella skyddsnetet och den ansträngda situationen som föreligger för låginkomstländer anser Riksbanken det är motiverat att bidra med ytterligare 150 miljoner SDR i lån till PRGT. Den senaste resursmobiliseringen har ett brett internationellt stöd, och Sveriges regering har också beslutat att bidra med subventionsmedel till PRGT. Riksbanken har även tidigare beslutat att bidra till PRGT vid förfrågan från IMF, och den nu föreslagna summan innebär en rimlig bördefördelning mellan de länder som tidigare också bidragit till PRGT. Riksbanken bör därför inhämta riksdagens medgivande till PRGT-finansieringen.

RST bidrar med en ny typ av finansiering för strukturella reformer som behövs för att upprätthålla den globala finansiella stabiliteten och Sverige har genom IMF:s styrelse gett sitt stöd till etableringen av RST. Det finns även ett brett internationellt stöd för detta och i samband med IMF:s årsmöte i oktober 2022 behöver medlemsländerna lämna besked om finansiella bidrag för att fonden ska kunna operationaliseras som planerat. Enligt stabens bedömning är det lämpligt att Riksbanken deltar i finansieringen till RST och bidrar med lån om 637 miljoner SDR enligt IMF:s förfrågan. Detta för att säkerställa att fonden bidrar med ett mervärde inom IMF:s mandat att stödja internationell finansiell stabilitet. Ett svenskt deltagande i RST-fonden kräver dock både lån från Riksbanken och bidrag från regeringen. Riksbanken bör inhämta riksdagens medgivande även gällande RST-finansieringen men riksdagens eventuella medgivande till Riksbanken att ge lån till RST behöver villkoras på att budgetmedel anslås.

Att Riksbanken deltar i finansieringen av IMF:s verksamhet genom att ingå avtal om de aktuella PRGT- och RST-lån strider inte mot förbudet mot monetär finansiering i 8 kap. 1 § riksbankslagen samt artikel 123 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) och artikel 21 i Stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken (ECBS-stadgan). Av artikel 7 i rådets förordning (EG) 3603/93² framgår att de nationella centralbankernas finansiering av den offentliga sektorns

¹ Den första delen består av ett lån från centralbanken (Loan Account, LA). Den andra delen består av ett avsättningskonto (Deposit Account, DA) som också finansieras av centralbanken och uppgår till 20 procent av LA. Den tredje delen av RST består av ett bidrag från statsbudgeten (Reserve Account, RA). Denna del uppgår till minst 2 procent av LA.

² Rådets förordning (EG) nr 3603/93 av den 13 december 1993 om fastställande av definitioner för tillämpningen av de förbud som avses i artikel 104 och 104b.1 i fördraget.

åtaganden gentemot IMF – exempelvis utlåning för PRGT och RST – är undantagna från förbudet. Det bakomliggande motivet för detta är att de resulterar i fordringar på utlandet som har karaktär av reserver eller liknande tillgångar (reservtillgångar). Riksbanken bedömer att utlåningen till PRGT respektive RST är tillräckligt säker och likvid.

Riksbanken ska enligt Riksbankslagen 9 kap. 1a § första stycket riksbankslagen hushålla väl med statens medel. Staben anser att den låga kreditrisken och det breda internationella stödet för PRGT och RST, samt de positiva effekter som väntas uppkomma av att stötta låg- och medelinkomstländer i bland annat klimatomställning gör att ett deltagande i dessa framstår som fördelaktigt.

Sammanfattningsvis anser staben att förslaget till framställning till riksdagen om medgivande att ingå de aktuella avtalen om kredit till IMF bör antas samt att framställningen bör lämnas till riksdagen. Vidare anser staben att riksbankschefen bör ges i uppdrag att för Riksbankens räkning underteckna de aktuella avtalen.

Det kan även nämnas att i betänkandet till medgivandet till PRGT 2020 (bet. 2019/20:FiU57) uppgav finansutskottet att utskottet redan vid PRGT-medgivandet 2016 ifrågasatte om utlåningen till låginkomstländer var en del av Riksbankens verksamhet men utskottet ansåg att riksdagen, i avvaktan på eventuell ny arbetsordning, skulle ge Riksbanken tillstånd. I förslaget till ny riksbankslag (prop. 2021/22:41) föreslås att Riksbanken ska göra en framställning till regeringen, om att lämna krediter eller delta i annan finansiering som avser låginkomstländer, istället för till riksdagen som gäller enligt nu gällande riksbankslag. Denna nya ordning föreslås träda i kraft den 1 januari 2023, men eftersom besked till IMF gällande bidrag till RST behöver ske redan under hösten 2022 anser staben att ett medgivande inte kan avvakta att den nya lagen träder i kraft. En framställning bör därför lämnas till riksdagen för deras beslut innan årsskiftet.

I enlighet med 4 kap. 1 § andra stycket riksbankslagen har direktionen under september 2022 samrått med fullmäktige om framställningen.

Annex 1

Länders utlovade lånebidrag till PRGT

Country	Pledged	Status of Loan Agreement	Currency
Australia	250		
Belgium	250		
Canada	500		
China	1 000		
France	1 000		
Italy	1 000	Effective	SDR
Japan	1 000	Effective	SDR
Korea	450		
Netherland	300		
Spain	350	Effective	SDR
Sweden	150		
United Kingdom	1 000		
Total	7 250		
Target Amount	12 600		